

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/105/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213204165
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4213204165.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: mBank SPÓLKA AKCYJNA, akciová spoločnosť so sídlom Varšava, ul. Senatorska 18, Poľská republika, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bratislava, Pribinova 10, IČO: 36 819 638, zastúpeného Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom Bratislava, BBC V, blok A, Plynárenská 7/A, IČO: 35 929 049, proti žalovanému: U. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., R. XXXX/X, o zaplatenie 3.359,40 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno z 9. novembra 2016, č. k. 14C/452/2014-166, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému nepriznal právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Právne vec odôvodnil ustanoveniami § 397, § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 506 Obchodného zákonníka /ďalej aj „ObZ“/, § 3 ods. 1, § 39, § 48 ods. 2, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 2 písm. a), b) zák. č. 258/2001 Z. z. O spotrebiteľských úveroch, § 5b a § 29b zákona č. 250/2007 Z. z. O ochrane spotrebiteľa. Predmetom konania bol záväzok žalovaného, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. 04. 2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným existoval záväzkovoprávny vzťah titulom zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mPÔŽIČKA zo dňa 30. 10. 2008, ktorá zmluva podliehala režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože spĺňala charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou bolo, že boli pripravené pre spotrebiteľa vopred a nebol vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím. Súčasťou zmluvy boli tiež obchodné podmienky, ktoré žalovaný ako dlžník ovplyvniť nemohol, boli pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov. Na základe uvedenej zmluvy bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 3.319,39 eura, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 60-tich mesačných splátkach v období od 28. 11. 2008 do 30. 10. 2013, kedy mala nastať konečná splatnosť úveru. Žalovaný si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas neplnil, dohodnuté splátky úveru neuhrádzal a to ani na opakované výzvy žalobcu. Posledná výzva na úhradu dlhu bola datovaná dňa 29. 01. 2009, ku ktorému dňu bol aj vyčíslený dlh žalovaného a zaplatenie tejto sumy je predmetom

konania. Žalobca zmluvný vzťah so žalovaným ukončil odstúpením od zmluvy a to písomným podaním zo dňa 04. 10. 2011, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 26. 10. 2011. Aplikujúc ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. z úradnej povinnosti prihladol na skutočnosti, ktoré v danom prípade oslabovali nárok žalobcu ako veriteľa voči žalovanému, ktorý vystupoval v zmluvnom vzťahu so žalobcom ako dlžník - spotrebiteľ. Takouto skutočnosťou bolo i skúmanie, či právny úkon - odstúpenie od zmluvy zo dňa 04. 10. 2011 bol platným právnym úkonom. Z obsahu zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“ zo dňa 30. 10. 2008 mal preukázané, že zmluvné strany si možnosť odstúpenia od zmluvy dojednali, keď žalobca ako veriteľ mal upravené podmienky odstúpenia od zmluvy v čl. 9 bode 9.3. zmluvy, pričom v zmysle bodu 9.3. písm. f) zmluvy mal žalobca možnosť odstúpiť od uzavretej zmluvy v prípade porušenia povinnosti žalovaného uvedenej v čl. 7 zmluvy (v zmysle bodu 7.2. zmluvy povinnosti dlžníka mať na účte v deň splatnosti splátky čiastku, ktorá umožňuje vykonať úhradu splátky...). Vychádzajúc z histórie operácií na účte žalovaného tento počnúc od 31. 10. 2008 vykonával výbery z účtu, keď celkove čerpal čiastku 3.316,24 eura, pričom žalovaný titulom poskytnutého úveru neuhradil žiadnu splátku a na účte už ani v deň splatnosti prvej splátky (a ani žiadnej z ďalších splátok) nemal finančné prostriedky, ktoré žalobcovi umožňovali vykonať úhradu splátky. Z uvedeného dospel k záveru, že žalobca na základe zmluvných podmienok, ktoré sám naformuloval do podoby zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“, už v deň určenej splatnosti prvej splátky, t.j. dňa 28. 11. 2008 mal splnené podmienky pre možnosť odstúpenia od zmluvy. Túto možnosť napriek skutočnosti, že žalovaný zmluvnú povinnosť poskytnutý úver riadne splácať od uzavretia zmluvy neplnil, žalobca využil až dňa 04. 10. 2011, kedy písomne odstúpil od uzavretej zmluvy. Predmetné odstúpenie od zmluvy žalobca doručoval žalovanému a tento odstúpenie od zmluvy prevzal dňa 26. 10. 2011. Poskytujúc ochranu spotrebiteľovi mal za to, že konanie žalobcu ako veriteľa a dodávateľa, ktorý napriek splneniu podmienky pre odstúpenie od zmluvy už v deň splatnosti prvej splátky (podľa uzavretej zmluvy), tento právny inštitút využil až dňa 04. 10. 2011 (t.j. takmer 3 roky od momentu splnenia podmienok pre odstúpenie od zmluvy), je potrebné označiť za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi a teda právny úkon - odstúpenie od zmluvy zo dňa 04. 10. 2011 je pre rozpor s dobrými mravmi neplatným právnym úkonom, ktorý nepožíva právnu ochranu. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Súd za účelom ustálenia momentu, kedy žalobca ako veriteľ bol oprávnený od zmluvy odstúpiť, aplikujúc princíp zmluvnej voľnosti vo vzťahu k odstúpeniu od zmluvy, ktoré si strany sporu v zmluve dojednali, dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ bol oprávnený ku dňu 29. 11. 2008 (t.j. ku dňu nasledujúcemu po uplynutí lehoty splatnosti splátky, na úhradu ktorej žalovaný ako dlžník nemal na účte finančné prostriedky) odstúpiť od zmluvy a od žalovaného žiadať uhradenie celého dlhu naraz. Počnúc od tohto dňa podľa názoru súdu začala žalobcovi plynúť premlčacia lehota pre uplatnenie nároku na súde, ktorá aplikujúc ustanovenia Občianskeho zákonníka (aplikácia ktorých vo vzťahu k premlčaniu je pre spotrebiteľa priaznivejšia, keďže Občiansky zákonník upravuje kratšiu premlčaciu dobu než Obchodný zákonník) uplynula po troch rokoch dňa 28. 11. 2011. Keďže žalobca v tejto veci podal žalobu na tunajšom súde dňa 01. 03. 2013, bolo to až po uplynutí premlčacej doby, a preto podanú žalobu zamietol. O nároku na náhradu trov konania (prvostupňového i odvolacieho) súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a 396 ods. 1 CSP a v spore úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písmeno b/ a h/ CSP. Považoval napadnuté rozhodnutie za arbitrárne, súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil neplatnosť odstúpenia od zmluvy, keď považoval žalobcovu odstúpenie od zmluvy zo dňa 04. 10. 2011, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 26. 10. 2011, za rozporné s dobrými mravmi opierajúc sa o ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Tvrdil, že právo na odstúpenie od zmluvy je majetkovým právom a odstúpením od zmluvy sa zasahuje do majetkových práv zmluvných strán v tom ohľade, že minimálne jedna zo strán musí po odstúpení od zmluvy niečo vrátiť alebo už nezíska niečo, čo pôvodne získať mala. S poukazom na ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka dôvodil, že majetkové práva sa premlčujú v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát. Prvýkrát v predmetnom konaní sa právo odstúpiť od zmluvy mohlo vykonať v zmysle ust. § 506 Obchodného zákonníka dňa 30. 01. 2009, nakoľko v tento deň bol žalovaný v omeškaní s troma splátkami úveru a nie už dňa 29. 11. 2008, ako nesprávne v odôvodnení uviedol súd prvej inštancie. Za nezrozumiteľné považoval tvrdenie o možnosti neplatnosti právneho úkonu žalobcu - odstúpenia od zmluvy z dôvodu jeho údajného rozporu s dobrými mravmi. Zvýraznil, že odstúpenie od zmluvy je výkonom práva, ktorý žalobcovi vyplýva priamo zo zákona a nie z konsenzu zmluvných

strán. Vyzdvihol skutočnosť, že žalovaný odo dňa splatnosti prvých troch splátok nevykonával žiadne úhrady, ktorá nemôže sama o sebe zakladať vedomosť žalobcu o tom, že žalovaný pro futuro žiadne úhrady nevykoná. Prezentoval názor, že svoje právo uplatnil na súde včas a v predmetnej veci napriek omeškaniu žalovaného nebola vyhlásená splatnosť úveru, preto nemohlo dôjsť k premlčaniu práva žalobcu práve z dôvodu, že okamih účinnosti odstúpenia dňa 26. 10. 2011 je rozhodným okamihom pre začatie plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na súde. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutia iných súdov. V závere odvolania namietal, že napadnutým v rozsudkom bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces v civilnom sporovom konaní a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že do omeškania s platením úveru sa dostal z dôvodu, že nemal riadne zamestnanie, aktuálne je zamestnaný s mesačným príjmom približne 450 eur a v prípade úspechu žalobcu je ochotný vykonávať splátky vo výške 100 eur mesačne.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné a že rozsudok je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom konania je žaloba žalobcu, doručená súdu prvej inštancie dňa 01. 03. 2013, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 3.359,40 eura so zmluvným úrokom vo výške 16,50 % od 30. 01. 2009 do zaplatenia a so zákonným úrokom z omeškania vo výške 10,5 % od 30. 01. 2009 do zaplatenia.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci konania uzatvorili dňa 30. 10. 2008 zmluvu o poskytnutí hotovostného úveru "mPôžička", reg. č. zmluvy 520700-4200914788/8360, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému hotovostný úver vo výške 3.319,39 eura s výškou mesačnej splátky po 81,61 eura splatnej k 28. dňu v mesiaci počnúc, mesiacom november 2010 na dobu 60 mesiacov s konečnou splatnosťou úveru dňa 30. 10. 2013 a úročený dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 16,50 % ročne. V dôsledku podstatného porušenia zmluvných podmienok a nezaplatenia jednotlivých splátok sa žalovaný dostal do omeškania, a preto žalobca odstúpil od zmluvy dňa 04. 10. 2011, ktoré odstúpenie žalovanému doručil dňa 26. 10. 2011. Súd prvej inštancie žalobu zamietol s odôvodnením, že právny vzťah strán sporu je záväzkom zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Aplikujúc ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov prihliadol na skutočnosť, že odstúpenie od zmluvy žalobcom zo dňa 04. 10. 2011 je neplatným právnym úkonom pre rozpor s dobrými mravmi, pretože žalobca už v deň určenej splatnosti prvej splátky dňa 28. 11. 2008 mal splnené podmienky pre možnosť odstúpenia od zmluvy a túto možnosť napriek skutočnosti, že žalovaný zmluvnú povinnosť poskytnutý úver riadne splácať od uzavretia zmluvy neplnil, žalobca využil až dňa 04. 10. 2011, kedy písomne odstúpil od uzavretej zmluvy. Dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ bol oprávnený ku dňu 29. 11. 2008 (t.j. ku dňu nasledujúcemu po uplynutí lehoty splatnosti splátky, na úhradu ktorej žalovaný ako dlžník nemal na účte finančné prostriedky) odstúpiť od zmluvy a od žalovaného žiadať uhradenie celého dlhu naraz. Počnúc od tohto dňa teda začala žalobcovi plynúť premlčacia lehota pre uplatnenie nároku na súde, ktorá v zmysle ust. OZ uplynula po troch rokoch dňa 28. 11. 2011, teda žaloba podaná dňa 01. 03. 2013 bola podaná až po uplynutí premlčacej doby, preto žalobu zamietol. Žalobca v odvolaní namietal jeho nesprávne právne posúdenie právneho vzťahu strán sporu a odňatie jeho práva na spravodlivý proces.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Úvodom je potrebné uviesť, že pri posudzovaní veci odvolacím súdom nie je sporné posúdenie právneho vzťahu medzi stranami sporu ako vzťahu občianskoprávneho, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a tiež príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. K týmto záverom dospel tak súd prvej inštancie vo svojich dvoch rozhodnutiach vo veci, ako aj odvolací súd vo svojom prvom zrušujúcom uznesení v predmetnej veci a na týchto záveroch zotrváva ako na záveroch preukázaných, nesporných a naďalej platných.

11. V predmetnej veci ale nemožno súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil právny úkon žalobcu - odstúpenie od zmluvy zo dňa 04. 10. 2011, ktoré odstúpenie žalovanému doručil dňa 26. 10. 2011, ako neplatný právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi, pretože žalobca už v deň určenej splatnosti prvej splátky dňa 28. 11. 2008 mal splnené podmienky pre možnosť odstúpenia od zmluvy a túto možnosť napriek skutočnosti, že žalovaný zmluvnú povinnosť poskytnutý úver riadne splácať od uzavretia zmluvy neplnil, žalobca využil až dňa 04. 10. 2011, kedy písomne odstúpil od uzavretej zmluvy. Na základe uvedeného potom súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca ako veriteľ bol oprávnený ku dňu 29. 11. 2008 (t.j. ku dňu nasledujúcemu po uplynutí lehoty splatnosti splátky, na úhradu ktorej žalovaný ako dlžník nemal na účte finančné prostriedky) odstúpiť od zmluvy a počnúc od tohto dňa teda začala žalobcovi plynúť premlčacia lehota pre uplatnenie nároku na súde, ktorá mu uplynula po troch rokoch dňa 28. 11. 2011, teda žaloba podaná dňa 01. 03. 2013 bola podaná až po uplynutí premlčacej doby, preto žalobu zamietol. S uvedeným právnym názorom sa dovolací súd nestotožňuje a považuje ho za právne nesprávny.

12. Podľa § 48 ods. 1 a 2 OZ od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

13. Odstúpenie od zmluvy je spravidla jednostranným právnym úkonom účastníka zmluvy, na platnosť a účinnosť ktorého sa vyžaduje splnenie všetkých náležitostí ako pri iných prejavoch vôle. Nemožno však vylúčiť, aby sa účastníci dohodli na odstúpení od zmluvy aj vtedy, keď to zákon neustanovuje alebo keď sa o tom vopred nedohodli. Základným predpokladom možnosti odstúpenia od zmluvy (bez ohľadu na to, či ide o odstúpenie v režime Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka) je skutočnosť, že zmluva, od ktorej chceme odstúpiť, je platná. Ak by totiž zmluva platná nebola, nie je možné ju ani zrušiť prostredníctvom odstúpenia. Na nastúpenie účinkov odstúpenia od zmluvy sa vyžaduje náležité doručenie druhej zmluvnej strane. Právo na odstúpenie je v režime práv, ktoré podliehajú premlčaniu, a teda odstúpenie musí byť realizované v príslušnej premlčacej lehote. Časový moment práva na odstúpenie od zmluvy je v tomto prípade potrebné vyhodnotiť v nadväznosti na časový moment, kedy sa mohlo vykonať po prvýkrát - v prípade režimu Občianskeho zákonníka (§ 101). Odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zruší, ak nie je právnym predpisom ustanovené, alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 OZ). Keďže sa zmluva od počiatku zrušila, dochádza k plneniu titulom bezdôvodného obohatenia ust. § 451 a nasl. OZ. V danom prípade vzniká právo domáhať sa vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov z úveru zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku. Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje od začiatku (ex tunc) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia.

14. Podľa § 451 odsek 1, 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnenie z neplatného právneho úkonu alebo plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

16. Podstata zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie (§ 451 a nasl. OZ) spočíva v tom, že toho, kto poruší povinnosť neobohacovať sa na úkor iného, stíha nepriaznivý právny následok v podobe sankcie spočívajúcej v povinnosti bezdôvodné obohatenie vydať. Vzniku zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie je vždy potrebné splnenie všetkých predpokladov a to získanie bezdôvodného obohatenia jedným subjektom, protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma iného subjektu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia jedným subjektom a majetkovou ujmovou druhého subjektu. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané. Aktívna legitímácia pri uplatnení právomoci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie vyplýva z ust. § 456 OZ. Toto ustanovenie určuje subjekt, ktorý je v rámci právneho vzťahu zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie postihnutým, a preto oprávneným veriteľom je ten, v koho majetkovej sfére došlo k strate majetkových hodnôt, ktoré možno vyjadriť v peniazoch. Účelom hore citovanej právnej úpravy je predovšetkým zabrániť vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Ak však už bezdôvodné obohatenie vzniklo, právna úprava zabezpečuje povinnosť jeho vydania. K osobitným skutkovým podstatám vzniku bezdôvodného obohatenia medzi iným patrí i plnenie bez právneho dôvodu, t. j. plnenie, kde právny dôvod od samého začiatku neexistoval. Pôjde teda o všetky tie prípady, kde poskytnuté plnenie od začiatku nemalo právny dôvod, ako napr. prijatie preddavku na plnenie podľa zmluvy, ktorú účastníci zamýšľali a k uzatvoreniu ktorej však neprišlo, prijatie plnenia, ktoré niekto omylom poskytol inému, voči ktorému nie je v žiadnom právnom vzťahu, a pod.

17. Podľa § 100 ods. 1 OZ, sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

18. Podľa § 107 ods. 1, 2 OZ právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

19. Premlčanie je uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Účelom inštitútu premlčania je na jednej strane viesť oprávneného (veriteľa) k tomu, aby v prípade nesplnenia záväzku povinným (dlžníkom) zbytočne neodkladal uplatnenie svojho práva, na druhej strane poskytnúť dlžníkovi nástroj na obranu proti veriteľovi, ktorý svoje právo neuplatnil v ustanovenej lehote. Premlčacou dobou sa rozumie doba, v ktorej musí byť vykonané právo, aby nedošlo k jeho premlčaniu. Vznesenie tejto námietky nemá za následok zánik samotného práva; dlžníkom účinne vznesená námietka premlčania bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva. V prípade práva na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje 2-ročnú subjektívnu a 3-ročnú, resp. 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať.

20. S poukazom na zistený preukázaný skutkový stav, citované ustanovenia a právny výklad je zrejmé, že súd prvej inštalcie nesprávne právne vyhodnotil právny úkon žalobcu - odstúpenie zo zmluvy ako právny úkon rozporný s dobrými mravmi a ako taký neplatný, pretože žalobca už v deň určenej splatnosti prvej splátky dňa 28. 11. 2008 mal splnené podmienky pre možnosť odstúpenia od zmluvy a túto možnosť napriek skutočnosti, že žalovaný zmluvnú povinnosť poskytnutý úver riadne splácať od uzavretia zmluvy neplnil, žalobca využil až dňa 04. 10. 2011, kedy písomne odstúpil od uzavretej zmluvy. Od uvedeného tvrdenia potom postupoval aj v otázke posudzovania, či je nárok žalobcu premlčaný. Z citovaných zákonných ustanovení a právneho výkladu je zrejmé, že odstúpenie od zmluvy nie je povinnosťou, ale právom, teda žalobcom učené odstúpenie od zmluvy bolo platným právnym úkonom, ktorým žalobca využil dispozičné oprávnenie patriace mu zo zákona. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštalcie mal posudzovať, či žalobca mohol odstúpiť od uzavretej zmluvy, teda, či zmluva uzavretá medzi stranami sporu bola platná, či toto odstúpenie bolo uskutočnené právne účinným spôsobom a následne, ak by dospel k záveru o platnom odstúpení od zmluvy, mal posudzovať nároky vyplývajúce z tohto právneho

úkonu, ako aj či tieto nároky boli uplatnené v zákonom stanovenej lehote, vzhľadom na v konaní vznesenú námietku premlčania.

21. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP). V ďalšom konaní súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), po náležitom posúdení zhora naznačených zásadných otázok vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležitým, zákonu zodpovedajúcim spôsobom odôvodní. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).